

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 835/2566

นาย ธ. โจทก์ กรมสรรพากร ผู้ร้อง บริษัท น. จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 326, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/12, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 110, พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 31

ย่อ / หลักกฎหมาย

เมื่อกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มีได้ บัญญัตินิยามความหมายของคำว่า "การบังคับคดีได้สำเร็จบริบูรณ์" ไว้เป็นการเฉพาะ การตีความ ความหมายของคำดังกล่าวตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 90/12 (5) ที่บัญญัติเป็นข้อยกเว้นให้ศาลไม่ จำต้องงดการบังคับคดีไว้ในกรณีที่การบังคับคดีได้สำเร็จบริบูรณ์แล้วก่อนที่เจ้าพนักงานบังคับคดี จะได้ทราบว่าได้มีการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการนั้น คงต้องพิจารณาเทียบเคียงกับกรณีกิจการที่ได้ กระทำไปแล้วหากมีกรณีที่ลูกหนี้ล้มละลาย เนื่องจากผลของการล้มละลายหรือการฟื้นฟูกิจการ ของลูกหนี้อยู่ไม่อาจกระทบกระเทือนต่อกิจการที่ได้กระทำไปจนเสร็จสิ้นแล้วเช่นเดียวกัน การที่มาตรา 110 วรรคสอง ซึ่งเป็นกรณีของผลของการล้มละลายเกี่ยวกับกิจการที่ได้กระทำไป แล้ว ได้ให้ความหมายของคำว่า การบังคับคดีได้สำเร็จบริบูรณ์เมื่อพ้นกำหนดเวลาที่อนุญาตให้ เจ้าหนี้อื่นยื่นคำขอเฉลี่ยตาม ป.วิ.พ. โดยตาม ป.วิ.พ. มาตรา 326 วรรคห้า ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ การขอเฉลี่ยทรัพย์ ในกรณีอายัดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษา โดยกำหนดระยะเวลาที่ อนุญาตให้เจ้าหนี้อื่นยื่นคำร้องขอเฉลี่ยเสียก่อนสิ้นระยะเวลา 15 วัน นับแต่วันชำระเงิน ดังนั้น เมื่อ เจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับเงินตามเช็คที่ผู้ร้องนำส่งตามหนังสือแจ้งอายัดที่พิพาทนี้ในวันที่ 21 พฤษภาคม 2563 กำหนดเวลาที่อนุญาตให้เจ้าหนี้อื่นยื่นคำขอเฉลี่ยตาม ป.วิ.พ. ดังกล่าวคือวันที่ 5 มิถุนายน 2563 จำเลยยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาลล้มละลายกลางในวันที่ 24 กรกฎาคม 2563 ซึ่งเป็นเวลาภายหลังจากพ้นกำหนดระยะเวลา 15 วัน นับแต่วันชำระเงินถือว่าการบังคับคดีได้ สำเร็จบริบูรณ์แล้วก่อนที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะทราบว่าได้มีการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ ศาลแรงงานกลางไม่จำต้องงดการบังคับคดีไว้ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/12 (5)

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากโจทก์ฟ้องขอให้จำเลยปฏิบัติตามคำสั่งพนักงานตรวจแรงงาน สำนักงาน สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานกรุงเทพมหานครพื้นที่ 9 ที่ 155/2562 ลงวันที่ 20 มีนาคม 2562 ที่ ให้จำเลยจ่ายค่าจ้างค้างจ่ายแก่โจทก์ ต่อมาทั้งสองฝ่ายตกลงกันได้ตามสัญญา ประนีประนอมยอมความ ศาลแรงงานกลางพิพากษตามยอม แต่จำเลยไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา โจทก์ขอหมายบังคับคดี และขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีอายัดสิทธิเรียกร้องเงินภาษีมูลค่าเพิ่มที่ จำเลยมีสิทธิได้รับคืนจากผู้ร้อง จำนวน 213,502.71 บาท ผู้ร้องส่งเงินตามหนังสือแจ้งอายัด สิทธิเรียกร้องดังกล่าวให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดี และเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับแล้วเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2563 ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้มีการสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องเข้าเฉลี่ยทรัพย์ในเงินดังกล่าว โจทก์ ยื่นคำคัดค้านและแก้ไขคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง ศาลแรงงานกลางวินิจฉัยว่า ผู้ร้องส่งเงินให้แก่ เจ้าพนักงานบังคับคดีในวันที่ 21 พฤษภาคม 2563 จำเลยยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการในวันที่ 24 กรกฎาคม 2563 ภายหลังจากการบังคับคดีได้สำเร็จบริบูรณ์แล้ว กรณีจึงไม่มีเหตุที่ต้องงดการ

บังคับคดีไว้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/12 (5) ประกอบมาตรา 110 วรรคสอง แล้วพิจารณาและมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องเฉลี่ยทรัพย์ในเงินคืนภาษีมูลค่าเพิ่มได้ตาม คำร้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิพากษาคืนคำสั่งของ ศาลแรงงานกลางที่ไม่งดการบังคับคดี และที่อนุญาตให้ผู้ร้องเฉลี่ยทรัพย์ในเงินคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้เพิกถอนกระบวนการพิจารณาของศาลแรงงานกลางนับแต่อ่านคำสั่งดังกล่าว แล้วให้งดการบังคับ คดีไว้ จนกว่าจะมีเหตุให้ดำเนินการต่อไปได้ตามกฎหมาย โดยให้คู่ความแถลงขอยกคดีขึ้นพิจารณา ใหม่เมื่อถึงวันครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามแผน หรือวันที่ดำเนินการเป็นผลสำเร็จตาม แผน หรือวันที่ศาลมีคำสั่งยกคำร้องขอ หรือจำหน่ายคดี หรือยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ หรือ ยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ หรือพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด ผู้ร้องฎีกาโดยได้รับอนุญาตจาก ศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีแรงงานตรวจสอบแล้ว ข้อเท็จจริงยุติโดยไม่มีคู่ความ โต้แย้งกันว่า จำเลยเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด ประกอบกิจการให้บริการขนส่ง ระหว่างประเทศโดยอากาศยาน เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละศูนย์ ในการคำนวณ ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร มาตรา 80/1 จำเลยมีสิทธิได้รับคืนภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวน 213,502.71 บาท วันที่ 14 มกราคม 2563 เจ้าพนักงานบังคับคดีมีหนังสือแจ้งอายัดสิทธิเรียกร้อง ในเงินภาษีมูลค่าเพิ่มดังกล่าวแก่ผู้ร้อง วันที่ 18 พฤษภาคม 2563 ผู้ร้องนำส่งเงินตามหนังสือแจ้ง อายัดสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นเช็ค ซึ่งเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับเงินตามเช็คดังกล่าวไว้ในวันที่ 21 พฤษภาคม 2563 วันที่ 4 มิถุนายน 2563 ผู้ร้องยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์เป็นคดีนี้ ศาลแรงงานกลางฟังข้อเท็จจริงและวินิจฉัยว่า จำเลยเป็นหนี้ภาษีอากรและเงินเพิ่มค้างชำระต่อผู้ ร้องเป็นเงิน 192,200,103.90 บาท โดยผู้ร้องได้นำส่งหนังสือแจ้งการประเมินภาษีอากรไปยัง ภูมิลำเนาจำเลย โดยมีนางสาวนิภาภรณ์ พนักงานของจำเลยตำแหน่งผู้จัดการแผนกบัญชีและ ภาษีอากรรับไว้โดยชอบ จำเลยมีทรัพย์สินเพียงพอสิทธิเรียกร้องในบัญชีเงินฝากธนาคาร รอยนต์ 14 คั่น และจำเลยขอคืนเงินภาษีมูลค่าเพิ่มของจำเลยจากผู้ร้องเป็นเงิน 70,000,000 บาทเศษ ซึ่งไม่ อาจนับเป็นทรัพย์สินของจำเลย รวมทั้งผู้ร้องมีสิทธิหักกลบลบหนี้ จำเลยไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะนำมาชำระหนี้แก่ผู้ร้องได้โดยสิ้นเชิง ถือว่าผู้ร้องไม่สามารถเอาชำระหนี้จากทรัพย์สินอื่น ของจำเลยได้ การแก้ไขวันที่ในใบแถลงทนายความของผู้ร้องโดยเลข 2 ออกให้เหลือเพียงเลข 4 เท่านั้น ให้ตรงกับวันที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์ต่อศาลแรงงานกลาง เป็นการแก้ไขให้ถูกต้อง ตามความเป็นจริงในวันยื่นคำร้อง เป็นการแต่งตั้งทนายความให้ดำเนินคดีโดยชอบแล้ว ไม่ทำ ให้การแต่งตั้งทนายความเสียไป ผู้ร้องจึงมีสิทธิขอเฉลี่ยทรัพย์ และศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์ พิพากษา วินิจฉัยว่า เมื่อศาลล้มละลายกลางรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของจำเลยไว้แล้ว จึงต้องด้วยกรณีที่ ศาลแรงงานกลางซึ่งเป็นศาลที่พิจารณาคดีแพ่งต้องงดการบังคับคดีไว้ ตามมาตรา 90/12 (5) แห่ง พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 การที่ศาลแรงงานกลางหยิบยกมาตรา 110 วรรคสอง ของ กฎหมายดังกล่าว ซึ่งเป็นบทบัญญัติในหมวด 4 ส่วนที่ 3 ว่าด้วยผลของการล้มละลายเกี่ยวกับ กิจการที่ได้กระทำไปแล้ว ขึ้นประกอบการวินิจฉัยว่า การบังคับคดีสำเร็จบริบูรณ์แล้ว ไม่มีเหตุให้งด การบังคับคดี แล้วดำเนินการไต่สวนคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์ของผู้ร้องจนมีคำสั่งมานั้น เป็นกระบวนการ พิจารณาที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของกฎหมาย มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องว่า การที่ ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิพากษาคืนคำสั่งของศาลแรงงานกลางที่ไม่งดการบังคับคดีและ อนุญาตให้ผู้ร้องเฉลี่ยทรัพย์ในเงินคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม แล้วให้งดการบังคับคดีไว้ จนกว่าจะมีเหตุให้ ดำเนินการต่อไปได้ตามกฎหมายนั้น ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า เมื่อกระบวนการพิจารณา

เกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มีได้บัญญัตินิยามความหมายของคำว่า "การบังคับคดีได้สำเร็จบริบูรณ์" ไว้เป็นการเฉพาะ การตีความความหมายของคำดังกล่าวตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 90/12 (5) ที่บัญญัติเป็นข้อยกเว้นให้ศาลไม่จำเป็นต้องงดการบังคับคดีไว้ในกรณีที่การบังคับคดีได้สำเร็จบริบูรณ์แล้วก่อนที่จะพนักงานบังคับคดีจะได้ทราบว่าได้มีการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการนั้น คงต้องพิจารณาเทียบเคียงกับกรณีกิจการที่ได้กระทำไปแล้ว หากมีกรณีที่ลูกหนี้ล้มละลาย เนื่องจากผลของการล้มละลายหรือการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้อย่อมไม่อาจกระทบกระเทือนต่อกิจการที่ได้กระทำไปจนเสร็จสิ้นก่อนแล้วเช่นเดียวกัน การที่มาตรา 110 วรรคสอง ซึ่งเป็นกรณีของผลของการล้มละลายเกี่ยวกับกิจการที่ได้กระทำไปแล้ว ได้ให้ความหมายของคำว่า การบังคับคดีได้สำเร็จบริบูรณ์เมื่อพ้นกำหนดเวลาที่อนุญาตให้เจ้าหนี้อื่นยื่นคำขอเฉลี่ยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 326 วรรคห้า ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์การขอเฉลี่ยทรัพย์ ในกรณีอายุคดีสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษา โดยกำหนดระยะเวลาที่อนุญาตให้เจ้าหนี้อื่นยื่นคำร้องขอเฉลี่ยเสียก่อนสิ้นระยะเวลา 15 วัน นับแต่วันชำระเงิน ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงที่รับฟังเป็นยุติได้ว่า เจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับเงินตามเช็คที่ผู้ร้องนำส่งตามหนังสือแจ้งอายัดที่พิพาทนี้ในวันที่ 21 พฤษภาคม 2563 กำหนดเวลาที่อนุญาตให้เจ้าหนี้อื่นยื่นคำขอเฉลี่ยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งดังกล่าวคือวันที่ 5 มิถุนายน 2563 จำเลยยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาลล้มละลายกลางในวันที่ 24 กรกฎาคม 2563 ซึ่งเป็นเวลาภายหลังจากพ้นกำหนดระยะเวลา 15 วัน นับแต่วันชำระเงิน ถือว่าการบังคับคดีได้สำเร็จบริบูรณ์แล้วก่อนที่จะพนักงานบังคับคดีจะทราบว่าได้มีการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ ศาลแรงงานกลางไม่จำเป็นต้องงดการบังคับคดีไว้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/12 (5) เมื่อศาลแรงงานกลางฟังข้อเท็จจริงว่า จำเลยไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะนำมาชำระหนี้แก่ผู้ร้องได้โดยสิ้นเชิง ซึ่งถือว่าผู้ร้องไม่สามารถเอาชำระหนี้จากทรัพย์สินอื่นของจำเลยได้ ผู้ร้องจึงมีสิทธิขอเฉลี่ยทรัพย์ การที่ศาลแรงงานกลางมีคำสั่งให้ผู้ร้องเข้าเฉลี่ยทรัพย์ในเงินค้ำประกันภาษีมูลค่าเพิ่มได้ตามคำร้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 326 ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 31 จึงชอบแล้ว ที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษพิพากษายกคำสั่งของศาลแรงงานกลาง โดยเห็นว่าศาลแรงงานกลางไม่งดการบังคับคดีไว้เพราะเห็นว่าการบังคับคดีสำเร็จบริบูรณ์แล้วมีคำสั่งให้ผู้ร้องเฉลี่ยทรัพย์ได้ตามคำร้อง เป็นกระบวนการพิจารณาที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของกฎหมายมานั้น ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของผู้ร้องฟังขึ้น แม้ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษยังไม่วินิจฉัยอุทธรณ์ข้ออื่นตามที่โจทก์ได้อุทธรณ์ไว้ แต่เมื่อข้อเท็จจริงที่ศาลแรงงานกลางฟังมาเพียงพอที่ศาลฎีกาจะวินิจฉัยในปัญหาดังกล่าวได้ เพื่อความรวดเร็วสมดังเจตนารมณ์ของการพิจารณาพิพากษาคดีแรงงาน ศาลฎีกาเห็นสมควรวินิจฉัยปัญหานี้ไปเสียทีเดียวโดยไม่ต้องย้อนสำนวนให้ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษพิจารณาพิพากษาใหม่ ที่โจทก์อุทธรณ์ว่า จำนวนหนี้ที่ผู้ร้องอ้างมีจำนวนเกินหนี้ที่เป็นจริง ผู้ร้องไม่มีหลักฐานมูลหนี้ที่แท้จริงกับจำเลยมายืนยันว่าจำเลยผูกพันเป็นหนี้ตามเช็คที่จำเลยส่งจ่ายผู้ร้องในการชำระหนี้ภาษีจริงหรือไม่ ผู้ร้องไม่มีหลักฐานว่า นางสาวนิภาภรณ์ เป็นผู้รับหนังสือเตือนให้จำเลยชำระหนี้ภาษีอากรค้างจริง นางสาวนิภาภรณ์ไม่มีฐานะเป็นลูกจ้างของจำเลยในวันที่ผู้ร้องอ้างว่าได้นำส่งหนังสือเตือนดังกล่าว จำเลยยังมีทรัพย์สินอื่นซึ่งเป็นสิทธิในการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มในเดือนกันยายน 2560 ถึงเดือนเมษายน 2562 รวมเป็นเงิน 74,680,632.09 บาท ให้ผู้ร้องเอาชำระหนี้ได้เพียงพอต่อจำนวนหนี้ที่มี

ต่อผู้ร้อง และใบแต่งตั้งนายความของผู้ร้องมีการแก้ไขด้วยน้ำยาลบคำผิดโดยไม่ได้มีการลงชื่อรับรองการแก้ไข จึงต้องถือว่าวันที่ลงใบแต่งตั้งเดิมคือวันที่ 24 มิถุนายน 2563 ผู้ร้องจึงไม่ได้ยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์สินภายใน 15 วัน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 326 ผู้ร้องไม่มีสิทธิในการเข้าเฉลี่ยทรัพย์สินตามคำร้องนั้น ล้วนแต่เป็นการโต้แย้งดุลพินิจการรับฟังพยานหลักฐานของศาลแรงงานกลางที่รับฟังมาว่า จำเลยเป็นหนี้ภาษีอากรและเงินเพิ่มค้างชำระต่อผู้ร้องเป็นเงิน 192,200,103.90 บาท โดยผู้ร้องได้นำส่งหนังสือแจ้งการประเมินภาษีอากรไปยังภูมิลำเนาจำเลย โดยมีนางสาวนิภาภรณ์ พนักงานของจำเลยตำแหน่งผู้จัดการแผนกบัญชีและภาษีอากรรับไว้โดยชอบ จำเลยไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะนำมาชำระหนี้แก่ผู้ร้องได้โดยสิ้นเชิง ถือว่าผู้ร้องไม่สามารถเอาชำระหนี้จากทรัพย์สินอื่นของจำเลยได้ และการแก้ไขใบแต่งตั้งนายความของผู้ร้องให้ตรงกับวันที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์สินต่อศาลแรงงานกลาง เป็นการแก้ไขให้ถูกต้องตามความเป็นจริงในวันยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์สินของผู้ร้อง อุทธรณ์ของโจทก์จึงเป็นอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงที่ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษไม่อาจวินิจฉัยให้ได้ ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 54 วรรคหนึ่ง พิพากษากลับ ให้บังคับคดีตามคำสั่งศาลแรงงานกลาง

องค์คณะ

สันติ สัจจิต · กิตติพงษ์ ศิริโรจน์ · อรพงษ์ ศิริกานตันนท์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/835/2566>